

Περιγραφή Μαθήματος: Μεθοδολογία της Ιατρικής Έρευνας και Λήψης Κλινικής Απόφασης

Γενικά Στοιχεία	
Σχολή	Επιστημών Υγείας
Τμήμα	Ιατρικής
Επίπεδο σπουδών	Προπτυχιακό
Τίτλος μαθήματος	Μεθοδολογία της Ιατρικής Έρευνας και Λήψης Κλινικής Απόφασης
Πιστωτικές μονάδες	2
Εξάμηνο σπουδών	6 ^ο
Είδος μαθήματος	Επιλογής
Τύπος μαθήματος	Επιστημονικής Περιοχής
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική
Διδάσκοντες	Γρηγόριος Α. Τρυσιάνης, Νικόλαος Παπάνας
Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX06189/

Αναλυτική Περιγραφή	
Εκπαιδευτικοί στόχοι	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές αρχές της έρευνας, έτσι ώστε να είναι σε θέση να επιλέξουν τον κατάλληλο τύπο έρευνας που απαντά σε ένα συγκεκριμένο κλινικό ερώτημα, να γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του κάθε ερευνητικού μοντέλου, καθώς και να γνωρίζουν τα βήματα που ακολουθούνται κατά το σχεδιασμό της έρευνας (επιλογή μεθόδου δειγματοληψίας, καθορισμός μεγέθους δείγματος, μέθοδοι τυχαιοποίησης, έλεγχος συγχυτικών παραγόντων, τρόπος συλλογής και έλεγχος αξιοπιστίας στατιστικών δεδομένων) μέχρι την στατιστική ανάλυση των δεδομένων.</p> <p>Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτητές γνωρίζουν τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα, μαθαίνουν να εκτελούν με αποτελεσματικότητα μία πλήρη βιβλιογραφική αναζήτηση και να παρουσιάζουν γραπτά και προφορικά τα αποτελέσματα της έρευνάς τους.</p> <p>Παράλληλα, το μάθημα επιδιώκει τη μετάδοση της διαγνωστικής μεθοδολογίας και της μεθοδολογίας επεξεργασίας των δεδομένων για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν είτε σε έναν ασθενή ή μια συγκεκριμένη νοσηλευτική μονάδα, είτε στη χάραξη υγειονομικής πολιτικής.</p>
Προαπαιτούμενη γνώση	
Συνέργεια με άλλα μαθήματα	
Μαθησιακά αποτελέσματα	
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> – να συνειδητοποιήσει ότι η απόκτηση αξιόπιστων δεδομένων εξαρτάται από το σωστό σχεδιασμό της έρευνας, – να επιλέξει τον κατάλληλο τύπο έρευνας που απαντά σε ένα συγκεκριμένο κλινικό ερώτημα, – να κατανοήσει τη σημασία του να αποδέχεται όλους τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας για την διεξαγωγή της επιστημονικής έρευνας, – να εκτελεί μία πλήρη βιβλιογραφική αναζήτηση, – να γνωρίζει τα στάδια που ακολουθούνται κατά το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση μιας επιστημονικής έρευνας, να υπολογίζει το απαιτούμενο μέγεθος του δείγματος για την εξαγωγή αξιόπιστων 	

<p>αποτελεσμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> – να γνωρίζει τη δομή μιας ερευνητικής εργασίας και να είναι σε θέση να παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνάς του σε γραπτή και σε προφορική μορφή, – να διαμορφώνει κλινικά και ερευνητικά ερωτήματα βασιζόμενος στις ανάγκες του ασθενούς, – να χρησιμοποιεί την ιατρική βιβλιογραφία για τη σωστή λήψη αποφάσεων ως απάντηση σε κλινικά ερωτήματα. 		
Γενικές ικανότητες		
<p>Το μάθημα ενισχύει τις παρακάτω γενικές ικανότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Εφαρμόζουν επιστημονικές αρχές, μεθόδους και γνώσεις στην ιατρική πρακτική και έρευνα, – Προάγουν την υγεία, καταγίνονται με τα προβλήματα υγείας του πληθυσμού, και εργάζονται αποτελεσματικά σε ένα σύστημα υγείας, – Εφαρμόζουν τις αρχές, τις δεξιότητες και τις γνώσεις της αποδεικτικής ιατρικής, – Χρησιμοποιούν αποτελεσματικά πληροφορίες και πληροφορική τεχνολογία σε ιατρικό περιβάλλον. 		
Περιεχόμενο μαθήματος		
<p>Η επιστημονική έρευνα. Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα. Φάσεις και χαρακτηριστικά της ερευνητικής διαδικασίας. Σχεδιασμός της ερευνητικής διαδικασίας. Ο ρόλος της στατιστικής στην επιστημονική έρευνα. Διατύπωση ερευνητικής υπόθεσης. Στατιστικά μοντέλα. Μεθοδολογία αναζήτησης της βιβλιογραφίας. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα. Βασικές μέθοδοι έρευνας (παρατήρησης vs πειραματικές μελέτες, περιγραφικές vs αναλυτικές μελέτες, τυχαιοποιημένες vs μη τυχαιοποιημένες μελέτες, συγχρονικές vs αναδρομικές vs προοπτικές μελέτες, κλινικές δοκιμές). Μέτρα κινδύνου. Συγχυτικοί παράγοντες. Κριτήρια αξιολόγησης αιτιολογικών σχέσεων. Καθορισμός πληθυσμού έρευνας, τυχαίο δείγμα. Μέθοδοι δειγματοληψίας (τυχαία, συστηματική, κατά στρώματα, κατά ομάδες κλπ.). Καθορισμός μεγέθους δείγματος. Τρόπος συλλογής στατιστικών δεδομένων. Δειγματοληπτικά και μη-δειγματοληπτικά σφάλματα. Έλεγχος αξιοπιστίας και επαναληψιμότητας μετρήσεων (αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας, μεταξύ διαφορετικών βαθμολογητών, επαναληπτικών μετρήσεων, παράλληλων τύπων, δύο ημίσεων). Μεταβλητές. Είδη μεταβλητών. Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων: αντικείμενο και μεθοδολογίες. Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας: διατριβές, περιοδικά, συνέδρια, ομιλίες. Είδη επιστημονικών άρθρων (ανασκόπηση, γράμματα κλπ.). Δομή μιας ερευνητικής εργασίας (τίτλος, περίληψη, υλικό και μέθοδοι, αποτελέσματα, συζήτηση, συμπεράσματα, βιβλιογραφία). Επιλογή επιστημονικού περιοδικού (πηγές, πληροφορίες, οδηγίες προς συγγραφείς, σύστημα κριτών, αξιολόγηση των περιοδικών). Συγγραφή και υποβολή του κειμένου για κρίση. Αντιμετώπιση εξωτερικών κρίσεων του κειμένου. Επανυποβολή. Δομή και περιεχόμενο της προφορικής παρουσίασης (εισαγωγή, κύριο μέρος, συμπεράσματα). Τεχνικές παρουσίασης διαφανειών (κείμενο, πίνακες, γραφήματα). Αρχές και κανόνες για μία επιτυχημένη ομιλία.</p>		
Τρόπος παράδοσης	Από αμφιθέατρο.	
Οργάνωση διδασκαλίας	Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 διαλέξεις. Ο φόρτος εργασίας του φοιτητή/τριας για το εξάμηνο αναλύεται ως εξής:	
	Δραστηριότητα	Ώρες
	Διαλέξεις από αμφιθεάτρου	13
	Μη καθοδηγούμενη αναζήτηση στο διαδίκτυο ιατρικής βιβλιογραφίας, και χρήση λογισμικού για τον υπολογισμό μεγέθους του δείγματος, μεθόδων τυχαιοποίησης και μεθόδων δειγματοληψίας	10
	Μελέτη επιστημονικών άρθρων	8
	Αυτοτελής μελέτη	20
	Σύνολο	51
	Συνολικά 51 ώρες φόρτου εργασίας στο εξάμηνο, που αντιστοιχούν σε 2 πιστωτικές μονάδες.	
Αξιολόγηση φοιτητών	<p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) η οποία περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, – Ερωτήσεις σωστού - λάθους, 	

	– Ερωτήσεις σύντομης απάντησης.
Προτεινόμενη βιβλιογραφία	<p>Δ. Παναγιωτάκος, Μεθοδολογία της έρευνας και της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες της υγείας, Εκδότης Μ. Τσακουρίδου & ΣΙΑ (2η έκδοση), 2011.</p> <p>Sharon E. Straus (μετάφραση: Απόστολος Γ. Τσάπας), Τεκμηριωμένη ιατρική: Πώς να ασκείτε και να διδάσκετε τεκμηριωμένη ιατρική, Εκδότης Χαβαλές Α. & Χατζησυμεών Κ. ΟΕ (3η έκδοση), 2010.</p> <p>Δαρβίρη Χριστίνα: Μεθοδολογία έρευνας στον χώρο της Υγείας, Εκδόσεις Πασχαλίδης, 2009.</p> <p>Αικατερίνη-Αβραμιώτη και συν: Μεθοδολογία έρευνας στην υγεία-μελέτη της υγείας και των υπηρεσιών υγείας, Εκδόσεις Broken Hill, 2014.</p> <p>Matthews B. & Ross L. Research Methods: A Practical Guide for the Social Sciences, Pearson Education, 2010.</p> <p>Laake & Benestad & Olsen. Research methodology in the medical and biomedical sciences, Elsevier 2007.</p> <p>Supino et al (editors), Principals of research methodology, A guide for clinical investigators, 2012.</p> <p>Ζαφειρόπουλος, Κ. Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία. Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών, Εκδόσεις Κριτική, 2005.</p> <p>Μάντζαρης Γ., Επιστημονική έρευνα: συγγραφή-διαμόρφωση-παρουσίαση επιστημονικών εργασιών, Θεσσαλονίκη: αυτοέκδοση, 2012.</p> <p>Παππάς Θ., Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα, 2002.</p> <p>Friendland D.J. et all. Τεκμηριωμένη Ιατρική - Ένα Πλαίσιο Λειτουργίας για την Κλινική Πράξη, Εκδόσεις Πασχαλίδης, 2009.</p> <p>Εκδόσεις Ροτόντα, 2010.</p> <p>Επίσης, οι διαφάνειες και οι σημειώσεις του μαθήματος παρέχονται στους φοιτητές μέσω e-class.</p>